

BARVY MINULOSTI

Stanislav
Struhar

VOLVOX
GLOBATOR

BARVY MINULOSTI

Stanislav
Struhar

Povídky

VOLVOX GLOBATOR

STANISLAV STRUHAR
Farben der Vergangenheit
Erzählungen

Přeložila Magdalena Štulcová

Kniha vychází s podporou rakouského Spolkového
ministerstva pro výuku, umění a kulturu

Gefördert aus den Mitteln des Bundesministeriums
für Unterricht, Kunst und Kultur

Copyright © Stanislav Struhar, 2016
Wieser Verlag GmbH, Klagenfurt/Celovec, 2016
Translation © Magdalena Štulcová, 2016

ISBN 978-80-7511-311-5
ISBN 978-80-7511-313-9 (pdf)
ISBN 978-80-7511-312-2 (epub)

POKLID STARÝCH KAMENŮ

1

Noc nad Apricale byla prosvětlená měsíčním svitem a vlahá, kopce utichly, údolí leželo jako ponořené do spánku, nebe plné hvězd pohádkově zářilo.

„Už jsi hotov?“ zeptal se Fulvio a zběžně si pročísl hnědé, lesklé vlasy. Domenico jen odpověděl, že ano, s pohledem upřeným do hloubi údolí, kde svítila malá okénka. Chvatně vyšli ven z bytu a stoupali, obklopeni prastarými domy, nahoru k hlavnímu náměstí. Že přinese něco k pití, řekl Fulvio před divadelním pódiem, nato se vzdálil a zmizel v davu lidí, Domenico šel zatím dál.

„Domenico?“

„Patrizie, co ty tady děláš?“ podivil se Domenico, o nic méně překvapený. Také se usmál. Už nebyla tak útlá jako ona dívenka tenkrát, jak naznačovaly její šaty, ale vlasy, černé, vlnité a dlouhé, se nezměnily. Od kdy je v Apricale, zeptala se. Už je tu týden, pozítří ale musí zase zpátky do Turína. Ona přijela předevcírem. Je tady s kamarádkou, zůstanou ale jen čtyři dny. Zeptala se, jestli je tu i jeho matka. Ne, ta je v Turínu. Jestlipak mají v Turínu pořád ještě ten café-bar? Samozřejmě že ano, odpověděl a zeptal se, jak se jí daří na univerzitě. Studium už dokon-

čila a před rokem našla dokonce i zaměstnání, o jakém vždycky snila.

„Ty děláš doopravdy něco kolem architektury?“

„Ano,“ odpověděla a Domenico pohlédl k jevišti. Potom se jí zeptal, co je to za firmu, u které pracuje. Patrizia se také podívala směrem k jevišti, ale sotva stačila odpovědět, když přišel Fulvio. Pozdravil ji a podal Domenikovi sklenici vína, potom šel zpátky do kavárny. A Domenico se zeptal Patrizie, jestli by neměla chuť jít se trochu projít.

Pokoj už byl plný ranního světla a voněl po parfému, když Domenico otevřel oči. Obrátil se a podíval se na ni. Lehce mu prsty stiskla paži a podepřela si rukou hlavu.

„Stal se z tebe opravdový mužský.“

„Opravdový mužský?“ zamumlal a ona ho pohladila po vlasech.

„Když jsem byla malá, přála jsem si mít přesně takovéhle blondáté vlasy,“ řekla a Domenico vyslovil přání, aby šli ven. Jestli myslí, že Fulvio bude ve svém pokoji, jestli ještě spí, zeptala se. Ano, řekl a stejně tiše, jak v noci přišli, se vykradli ven. Procházeli uličkami, běželi kolem zahrádek a zanedlouho se dostali k silnici vedoucí kolem vsi. Ze starého auta se linula hudba a přiměla je, aby se zastavili, za volantem seděl postarší muž a pozdravil je. Přešli přes silnici a dali se po cestičce směřující dolů k potoku. Společně se pak vykoukali, jejich oči bloudily kolem dokola mezi stromy.

„Tady museli být lidé hodně osamělí,“ řekla Patrizia s pohledem na zříceninu domu ve stínu mezi listím. Možná že

ani tak sami nebyli, mínil Domenico a Patrizia ho poprosila, aby se přestěhoval do Janova. To že není tak jednoduché, řekl. Ale je, musel by ovšem chtít.

„Ten potok je krásně teplý,“ prohodil po chvíli, když lezl ven z vody. Potom se oblékl a posadil se na kámen před prastarým mostem. Patrizia vklouzla do šatů a přešla k němu, stulila se mu do klína a dala si k uchu telefon. Zatímco telefonovala s Giannou, se svou kamarádkou, Domenico jí čistil šaty od zbytků trávy, která se na ně nalepila, a když Patrizia dotelefonovala, zavolal Fulviovi. Patrizia upírala pohled na nebe a Domenico si prohlížel její nahé, nádherně hladké nohy a ona jimi bezstarostně pohupovala. Domenico se s Fulviem tiše rozloučil a jemně pohladil Patrizii po koleně. Že má nápad, řekla a znovu si vzala telefon. Zvedla se, odešla na most, a když se vrátila, telefon vypnula a oznámila, že jsou pozvaní na snídani.

„Kdo nás pozval?“

„Pojď, nebo nám ujede autobus.“

Cesta nahoru k silnici byla dlouhá, vzduch prohřátý horkými slunečními paprsky a autobus už stál na zastávce. Řidič na ně počkal, pozdravil je a usmál se, a jakmile se posadili, autobus se rozjel. Řidič před každou zatáčkou troubil, lehce přibrzdil, až teprve dole v údolí přidal rychlost a ze syté zeleně krajiny se vynořily vesnice Pigna a Castelvittorio. Jestlipak se ještě pamatuje, jak s jeho matkou jeli do Pigny? Přikývl a Patrizia se ho dál vyptávala, jestli jeho matka pořád ještě hledá nějaké letní bydlení v Ligurii. Že ne, odpověděl a Patrizia mu položila prsty na ruku. Autobus

líně vyjel z Pigny a vztyčily se do výšky strmící hory. Slunce zmizelo a v dálce ve stínu se objevilo Buggio.

„Tady by se určitě dal nějaký levný byt najít,“ prohlásila Patrizia, když vešli do první uličky. Na hlavním náměstí posedávali jen dva staří muži, z okolních domů se linulo jen ticho a nebe nad nimi bylo úplně bez mráčku, čisté a modré, rozpínalo se do dálky. V další uličce se Patrizia zastavila a potom zaklepala na domovní dveře.

„Je otevřeno,“ ozvalo se z okna nade dveřmi.

„Giuseppino!“ zvolala Patrizia a celá rozzářená vběhla dovnitř. Vzala Giuseppinu do náručí, hladila ji po zešedivělých vlasech a znovu si ji prohlížela, pak ji představila Domenikovi.

„Jak se daří mamince?“ zeptala se Giuseppina Patrizie.

„Má se dobře. Chceš jí zavolat? Měla by radost.“

„Možná později,“ odpověděla Giuseppina a šourala se do obývacího pokoje. Tam už čekalo na talířích krásně připravené jídlo a ve vzduchu voněla káva. Domenico se jako první posadil ke stolu a jeho pohled upoutala fotografie muže postavená na malé skříňce pod krucifixem. Giuseppina jim popřála dobrou chuť a Patrizia začala vyprávět o svém novém architektonickém projektu.

„Tamto, to byl váš muž?“ zeptal se po jídle Domenico.

„Myslím na té fotografii na skříňce.“

„Ano, to byl můj Francesco,“ odpověděla Giuseppina a vyprávěla, jak byla s přítelkyní v Miláně a tam poprvé Francesca spatřila.

Jen co vystoupil z vlaku, hned ji uviděl. Pustil tašky na zem a Patrizia ho objala kolem krku. Prý jí telefonovala Jacqueline, že se u nich přece jen uvolnilo jedno místo, říkala Patrizia, a pak šli na autobusovou zastávku. V autobusu vykládala, co všechno v posledních dnech dělala, ale jakmile vystoupili, zmlkla. Spěšně opustili silnici a v úzké uličce je pohltil stín. Před očima se jim vynořilo tmavé domovní schodiště a ve druhém poschodí vešli do malého bytu. Že ale nesmí otěhotnět, šeptala a její rty se dotkly jeho ucha.

Když vyšli ven, byl už večer. Nebe bylo ještě jasné, ale v mnoha oknech, otevřených i zavřených, tak zvláště tichých, ukrytých v křivolakých a zdánlivě nekonečných uličkách, se už svítilo. Jako dítě neměla staré město ráda, v dospělosti si ho však zamilovala, říkala Patrizia a před nimi se objevil přístav. Na náměstí u akvária panoval čilý ruch, děti vesele povykovaly, moře však bylo klidné, jako zrcadlo. Patrizia s úsměvem vešla do nejbližší venkovní hospůdky, a když se oba usadili ke stolu, vyprávěla mu, jak sem dřív občas chodívaly s kamarádkami. Slunce už nebylo vidět, ve vodě se zrcadlila světla z nábřeží a lodě se leskly, setrvaly tiše na svém místě, jako by zde byly vystavené na odív. Zeptal se, jestli je odtud vidět, kde bydlí. Že ne, odpověděla.

„Kdy mě pozveš k vám?“

„Musíme dát rodičům ještě čas.“

„A co je zač, ta Jacqueline?“

„Je milá, ale ještě moc mladá a moc naivní.“

„Jak mladá?“

„Dvacet dva.“

„Takže jenom o deset let mladší než my.“

„Jenom?“

„A co jinak, jak se má?“

„Myslím, že dobře, někdy to ale nemá jednoduché. Jako cizinka a bez vzdělání.“

„Odkud je?“

„Z Francie. Z Mentonu. Bylo jí šestnáct, když přišla sem do Janova. Její matka si totiž vzala Janovana. Jenže Jacqueline ho moc nemusí. Takže odešla z domova. Mimochodem, bydlí na poschodí nad tebou.“

Na Via XX Settembre se Patrizia podívala na hodinky a zvažněla. Brzy se však znovu usmála a u vchodu k McDonaldu sdělila Domenikovi, že jsou na místě. Otevřela dveře a vešla dovnitř a Domenico si povšiml, jak ji pozdravila drobná krátkovlasá blondýnka, která pracovala u první pokladny. To je Jacqueline, stačila ještě říct Patrizia. Poté, co se Domenico Jacqueline představil, objednala si Patrizia espresso.

„A co si dáš ty?“ zeptala se Jacqueline s pohledem na Domenika.

„Jsem docela nervózní, teď nic do žaludku nedostanu,“ zněla jeho odpověď a ona se zasmála, poté ho odvedla do kanceláře. Zaklepala, otevřela dveře a vrátila se k Patrizii. V kanceláři se zvedla ze židle starší žena a Domenika přivítala.

Když z kanceláře vyšel, Jacqueline už zase stála u první pokladny. Domenico k ní došel a poděkoval, teprve potom se rozloučil. Patrizia jí zamávala a vyšli ven. Chtěla mu ukázat Piazza della Vittoria a cestou se ho vyptávala, jak probíhal přijímací pohovor. Že se ještě bude muset zastavit doma, ale večer že k němu přijde, sdělila mu jakoby mimochodem, když se položili do trávy u Vítězného oblouku. Naposled tu takhle polehávaly s kamarádkami z univerzity, poznamenala, překřížila si nohy, spokojeně zhluboka vydechla a usmála se. Na něco takového že on nikdy neměl čas, konstatoval. To měl tolik práce? Ano, musel pracovat v café-baru, odpověděl a ptal se, jestli sem chodívala často. Jen občas. O čem si tu s kamarádkami povídaly, zajímalo ho a ona se na něho udiveně podívala, zeptala se, jestli není trochu moc zvědavý. Přesto ale začala vyprávět, Domenico ji zato pak musel doprovodit na zastávku autobusu, počkat s ní, až autobus přijede a ona nastoupí a pošle mu pusu na rozloučenou. Stál na zastávce, dokud autobus neodjel a nezmizel z dohledu. Když se vrátil domů, najednou si vzpomněl na matku. Vydal z kapsy u kalhot telefon, ale vtom si všiml mladého mileneckého páru, stáli naproti u okna a vášnivě se líbali. Telefon v kapse zazvonil a Patrizia mu řekla, že musí ještě něco dodělat, že to spěchá, že se u něho staví až zítra.

Jestli ho snad probudila, zeptala se, když jí otevřel. Potom vstoupila dovnitř, políbila ho a šla do jeho pokoje. Slyšel, jak otevřela okno, a když vešel do pokoje, zahlédl, jak se baví s ženou z protějšího bytu. Žena si zastrčila vlasy za ucho

a vtom se tam objevil i muž. S potutelným pousmáním položil ženě ruku kolem ramen a oba se s Patrizií rozloučili.

„Kdy jsi šel prosím tě spát?“ ptala se Patrizia poté, co okno zavřela. „Kde ses v noci toulal?“

„Prohlížel jsem si všechno, co jsi mi doporučila.“

„A? Byly to dobré tipy?“

„Dokonce výborné.“

„Tak to asi nebudeš nic namítat proti okružní plavbě po přístavu,“ navrhla a o chvíli později už mířili k přístavu. Když se pak usadili na lodi, upoutal jejich pozornost rozkošný chlapeček sedící jedné ženě na klíně. Dítě ukazovalo do dálky, kde plula velká loď, a žena ho hladila po vláskách, stejně hnědých, jako měla ona sama.

„Volal jsi už matce?“ zeptala se Patrizia.

„Ne. Chtěl jsem s tím ještě počkat.“

„A kdybys jí poslal esemesku?“

„Snad později.“

„Co jí napíšeš?“

„Netuším.“

Hned dopoledne se mu přihodila první chyba, a když už málem spletl objednávku, vystřídala ho u pokladny Jacqueline. Ale jenom na chvíli, řekla, později přiznala, že zpočátku se jí podobné věci stávaly také. Povídali si spolu až do konce služby, vtipkovali a smáli se, když ale vyšli ven na ulici, Jacqueline se ho vážně zeptala, jestli nemá počkat na Patrizii. Že ne, že Patrizia pracuje na svém novém projektu, a tak nemá čas, odpověděl, potom šli dál. Na Piazza de

Ferrari se Jacqueline zastavila u monumentální fontány, aby si namočila ruce, a sklouzla pohledem po lidech posedávajících kolem. Tady je tak příjemně, řekla.

„Nešla by ses něčeho napít?“ zeptal se. „Třeba do přístavu?“

„Nezůstanu ale dlouho,“ odpověděla a osušila si ruce do košile. Cestou vyprávěla o svých prvních dnech v Janově, žertovala, ale ve venkovní restauraci pak zničehonic prohlásila, že ji tu přijali přátelsky a město že se jí líbilo, přesto že se tu necítí doma. Stále ještě myslí ve své rodné řeči, čte francouzské knihy a poslouchá nejraději francouzskou muziku. Současně ovšem musí přiznat, že francouzsky už mluví jenom se svou matkou. Zeptal se, jestli udržuje kontakty s kamarádkami z Mentonu. Párkrát si prý telefonovala s Laeticíí, svou dobrou přítelkyní, ale už je to dlouho.

„Co jsi tady, už jsi v Mentonu nebyla?“

„Ne.“

„A tvoje matka?“

„Máma tam byla na jaře, protože její sestra, tedy moje teta Paulette, slavila čtyřicátiny.“

„A teta sem k vám na návštěvu nejezdí?“

„Byla u nás jen dvakrát, nesnáší se s mým otčímem,“ vysvětlila Jacqueline a pak o svém otčímovi vyprávěla. Mluvila o něm ještě cestou domů, tak dlouho, až Domenico otevřel dveře do svého bytu a přerušil ji, přerušil ji francouzsky a poděkoval jí za pomoc u pokladny. Za to že děkovat nemusí, řekla Jacqueline francouzsky, ale spěšně se rozloučila a vyběhla po schodech nahoru. Slyšel zarachotit zámek,

slyšel, jak se její kroky vzdalují, a potom tiše zavřel svoje dveře. V protějším bytě honil muž ženu kolem stolu, oba byli v županech, smáli se, vlasy se jim mokře leskly a ztěžka spadaly dolů, v očích jim svítil zvláštní, hravý lesk. V tu chvíli uchopil muž prudkým pohybem ženu za paže, přitáhl si ji přes stůl a políbil na rty, oběma rukama přitom pevně svíral její obličej. Žena se prsty dotýkala mužových ramen, lehounce jako vánek a jen tak bezcílně pobíhaly její prsty po jeho kůži a najednou oba zmizeli a světlo v jejich pokoji zhaslo.

Právě pozoroval skupinu mladých lidí postávajících u fontány, když mu zazvonil telefon. Patrizia mu oznamovala, že má pořád ještě spoustu práce, ale večer že se pro něho přesto zastaví. Že ho chce představit dědečkovi, dodala ještě, než se rozloučila, a Domenico sledoval pohledem domy blyštící se v dešti jemných slunečních paprsků.

Jacqueline stála u první pokladny a počítala peníze, pozdrav jí sotva slyšitelně přešel přes rty. Když k ní přišel, jen mu stručně sdělila, že on dnes bude pracovat u kasy číslo dvě, pak už mlčela, promluvila na něho zase až teprve odpoledne. Jestli to u nich v café-baru bylo živější? Řekl, že ne, a vyprávěl jí, francouzsky, o jejich café-baru, Jacqueline ho pozorně poslouchala. Kde se naučil tak dobře francouzsky? Ve škole a taky trochu doma, ale ještě se má hodně co učit, odpověděl.

„Tady se mluví pouze italsky,“ zabručel s úsměvem tlustý Umberto, když vyšel z kuchyně, a k Jacquelinině pokladně